

VÖRUR UNNAR ÚR EÐALMÁLUM



LÖGGILDINGARSTOFA
Rafmagnsöryggisdeild

Inngangur

Á árinu 2002 tóku gildi lög um merkingar og eftirlit með vörum sem unnar eru úr eðalmálmum í atvinnuskyni og til innflutnings, kaupa og sölu á þeim. Lögin eiga að vernda neytendur með því að tryggja að sú vara sem þeim er boðin sé í samræmi við lýsingu seljenda.

Einnig er lögunum ætlað að tryggja að vörur sem unnar eru úr eðalmálmum á Íslandi megi selja erlendis. Það er krafa í mörgum nágrannalöndum okkar að vörur unnar úr eðalmálmum séu merktar samkvæmt opinberum reglum.

Kröfur til vöru sem boðin er til sölu

Vörur úr eðalmálmi, t.d. skartgripir, borðbúnaður og hnífapör, sem boðnar eru til sölu á Íslandi skulu uppfylla ákvæði laga um vörur unnar úr eðalmálmum nr. 77/2002 og reglugerð um vörur unnar úr eðalmálmum nr. 938/2002. Þetta hefur í för með sér að einungis má selja eða afhenda vörur úr eðalmálmum sem uppfylla kröfur sem þar eru settar fram. Reglurnar ná bæði yfir vöru sem framleidd er á Íslandi og innflutta vöru.

Hér á landi skal vara úr eðalmálmi sem sett er á markað og boðin til sölu hafa eftirtalda eiginleika:

- ◆ Vara úr gulli skal innihalda 375 þúsundhluta eða meira af hreinu gulli.
- ◆ Vara úr silfri skal innihalda 800 þúsundhluta eða meira af hreinu silfri.
- ◆ Vara úr platínu skal innihalda 850 þúsundhluta eða meira af hreinni platínu.
- ◆ Vara úr palladíum skal innihalda 500 þúsundhluta eða meira af hreinu palladíum.



Sem dæmi inniheldur vara úr gulli sem merkt er “375” 37,5 % hreint gull miðað við þunga málmblöndunnar. Vöru sem er með lægra hlutfallslegu magni en sem ofan greinir má ekki markaðssetja sem vöru úr eðalmálmi.

Vörur sem eru gerðar úr öðrum málum eins og látúni og kopar og síðan húðaðar með eðalmálmi (t.d. gullhúðuð hálsmen og armbönd) eru ekki taldar vera úr eðalmálmi.

Skyldumerkingar vöru úr eðalmálmi

Vörur úr eðalmálmum sem ætlaðar eru til sölu á Íslandi skulu bera hreinleika- og nafnastimpla. Framleiðandi vöru sem unnin er úr eðalmálmum ber ábyrgð á að varan sé stimpluð í samræmi við kröfur þessar. Ef um innflutta vöru er að ræða hvílir ábyrgðin á innflytjenda hennar.

Nafnastimpill auðkennir framleiðanda, seljanda eða innflytjanda vöru þannig að hægt sé að rekja uppruna hennar. Nafnastimpill er gerður úr einum eða fleiri bókstöfum og skulu þeir mynda nafn réttthafa nafnastimpils eða firmaheiti eða styttingu / skammstöfun þess. Einnig má nota tákn sem viðurkennd hafa verið af Einkaleyfastofu.

Hreinleikastimpill er þriggja tölustafa stimpill sem sýnir hversu mikið magn af hreinu gulli, silfri, platínu eða palladíum er í viðkomandi vöru. Hreinleikastimplar skulu vera skýrir og læsilegir og hafa eftirfarandi gildi:

Eðalmálmur	Staðlaður hreinleiki
Gull	375, 585, 750, 916.
Silfur	800, 830, 925 eða 800S, 830S, 925S.
Platína	850, 900, 950 eða 850Pt, 900Pt, 950Pt.
Palladium	500, 950 eða 500Pd, 950Pd.

Vörur sem undanþegnar eru merkingum

Eftirtaldar vörur eru undanþegnar merkingum:

- ◆ Vörur sem eingöngu eru sýnishorn eða eingöngu eru ætlaðar til notkunar á vörusýningu.
- ◆ Vörur úr gulli, platínu eða palladíum sem vega minna en 1 gram.
- ◆ Vörur úr silfri sem vega minna en 3 grömm eða vörur sem eru svo smáar að ekki er mögulegt að stimpla þær.
- ◆ Vörur sem nota á til tannlækninga eða í öðru lækningaskyni.
- ◆ Hljóðfæri.
- ◆ Mynt sem er í fullu gildi.
- ◆ Vörur sem óumdeilanlega geta talist fornminur.
- ◆ Úr og pennar.

Ef ekki er unnt að stimpla vöru án þess að skaða hana má staðfesta hreinleika hennar með vottorði sem Löggildingarstofa eða aðili á hennar vegum gefur út.

Framleiðsla, innflutningur og sala vöru

Aðilar sem framleiða eða selja vörur úr eðalmálum sem merkja skal með stimplum skulu sækja um viðurkenningu og skráningu á nafnastimpli til Löggildingarstofu á sérstöku eyðublaði sem þar fæst.

Löggildingarstofa heldur skrá yfir viðurkennda nafnastimpla. Skráin skal lýsa með skýrum hætti útliti þeirra.

Rétthafi nafnastimpils skal tilkynna Löggildingarstofu skriflega um breytingar sem kunna að verða á starfsemi hans t.d. ef hann breytir um nafn á fyrirtæki sínu eða ef hann flytur starfsemi sína eða hættir henni.

Einungis má skrá nafnastimpil sem uppfyllir kröfur um merkingar og líkist ekki svo öðrum nafnastimpli sem er á skrá Löggildingarstofu að ruglingi geti valdið að mati stofnunarinnar.

Erlendir stimplar

Hreinleikastimplar, nafnastimplar og opinberir eftirlitsstimplar sem notaðir eru í ríkjum innan Evrópska efnahagssvæðisins eru jafngildir innlendum stimplum, enda sé opinbert eftirlit í þessum löndum með hreinleika eðalmálma sambærilegt eftirliti hér á landi.

Þegar um nafnastimpla er að ræða skal vera unnt að rekja hver framleiðandi vörunnar er og hann skal geta sýnt fram á rétt sinn til að nota stimpilinn.

Vörur sem fluttar eru inn frá löndum utan Evrópska efnahagssvæðisins skulu bera íslenska stimpla.

Eftirlit og gjaldtaka

Löggildingarstofa annast framkvæmd eftirlits með vörum unnum úr eðalmálum.

Eftirlit stofnunarinnar felst m.a í:

- ◆ Viðurkenningu og skráningu nafnastimpla.
- ◆ Markaðseftirliti með vörum unnum úr eðalmálum.
- ◆ Upplýsinga- og fræðslustarfsemi.

Vegna viðurkenningar og skráningu á nafnastimpli skulu umsækjendur greiða Löggildingarstofu kr. 10.000.

Einstaklingar eða lögaðilar sem flytja inn, framleiða og / eða selja vörur unnar úr eðalmálum skulu árlega greiða Löggildingarstofu kr. 12.000 kr. vegna eftirlits stofnunarinnar. Gjaldið skal greitt 1. febrúar ár hvert fyrir næsta almanaksár á undan.

Aðlögun

Heimilt er til 1. janúar 2006 að bjóða til sölu vörur sem framleiddar hafa verið eða fluttar inn fyrir 15. apríl 2003 og bera ekki nafnastimpla eða hreinleikastimpla.

Frekari upplýsingar má fá hjá Löggildingarstofu, Borgartúni 21, 105 Reykjavík og á vefsíðu stofnunarinnar: www.ls.is.

